

Hecker Walter

Rajongásom vezérelt

Mint vérbeli hippológus, genetikus, megkísérlem csokorba kötni azokat a genetikai és környezeti hatásokat, amelyek olyanná formáltak, amilyen vagyok.

A magyarországi „ménvonal-alapító”, Johann Philipp Hecker 1719-ben született, fiatalemberként jött Magyarországra, 1739-ben kötött házasságot Anna Éva Strauss-szal Izményben. Unokája, az 1811-ben született Johann Georg Hecker Kaposszekcsőre költözött, és ettől fogva a család ott élt. Érdekes, hogy a Hecker fiúk mindig német lányokat vettek feleségül, úgy tűnik, ez jellemző volt a betelepült német ajkú, német származású emberekre.

Apai nagygyám, Elisabeta Wekerle Felsőnán született, nagyapámmal, Johann Heckerrel kötött házassága után költözött Kaposszekcsőre. Dr. Csapó György, rendkívül nagy tudású kedves kollégám a lovak származása mellett az emberek genealógiáját is behatóan tanulmányozta. Ragyogó szépségű és felettébb kedves felesége Wekerle Sándor miniszterelnök leszármazottja volt. Azt állította, hogy egyetlen Wekerle-ág jött Magyarországra, így én az ő kedves feleségének rokona vagyok. A rokonságot ezzel a szép és kedves asszonnyal igazán könnyű szívvel és örömmel vállaltam.

Édesapám, Hecker Ádám Kaposszekcsőn született, 1905-ben, a Dombóvári Gimnáziumban végzett érettségi után Frankfurt am Mainban végezte teológiai tanulmányait. Külföldön ismerte meg Leipzigben született édesanyámat, Margarete Schnädelbachot. Édesapám lelkészi szolgálatát egy dunántúli német faluban, Györkönyben kezdte, majd a budapesti német metodista gyülekezet lelkésze lett. Ez a tény azzal járt, hogy kedves, nagyon jó humorérzéssel megáldott édesanyám környezete németül beszélt, így nem kényszerült rá a magyar nyelv megtanulására.

1937-ben, Budapesten születtem. Odahaza természetesen németül beszéltünk, így a német nyelvet édesanyámtól kaptam ajándékba. Igen hamar kiderült, hogy valami öröklött vonzalom szorosán köt a lóhoz. Minden, ami a lovakkal függött össze, erősen érdekelt. Mély nyomokat hagyott bennem minden, amit a lóról megtudhattam. Meghatározó módon ezek az élmények formáltak.

Kicsi gyermekként a nyarakat a kaposszekcsői rokonoknál töltöttem. A mai napig emlékszem rá, hogy melyik parasztudvarban milyen lovak álltak, a rokonok lóistállóiban töltöttem a legtöbb időt, és pontosan emlékszem a falu főterén a szép evangélikus templom mellett álló jegyzői ház udvarán lévő fedeztetési állomásra, ahol két hatalmas pej hidegvérű mén állt az istállóban. Mind-

kettőnek csutakra volt kurtítva a farka, nagy kék lepedőket akasztottak fölējük, hogy el tudják hajtani magukról a legyeket. Hamar megtanulták, hogy a lepedő alatt előre-hátra mozogva elhajthatják magukról a kellemetlen élősködőket.

Igazán nem tudok rá világos magyarázatot, melyik őszám a felelős a ló iránti elkötelezettségem kialakulásáért. Burchard von Oettingen neves német hipológus könyvében olvastam egy talán tudományosan nem kifogástalan, de találó megfogalmazást: „Az öröklés úgy működik, mint az emlékezet, gyakran egészen távoli, jelentéktelennek tűnő dolgok kerülnek elő és gyakran egészen közeli dolgok merülnek alá.” Az iskolában a történelem és a magyar nyelv és irodalom voltak kedvenc tárgyaim. Hiszen itt, ha közvetve is, de lehetett hallani ezt-azt a lóról. (A matematika, kémia, fizika, geometria nem sok lovas élményt adhatott.) A kalandozások, a honfoglalás, a tatár és török megszállás, Szent László legendája nekem mind a lóról szóltak. Olyan versek formáltak, alakítottak, szinte beleégve a lelkembe, mint Petőfitől A pusztán télen: „Méneseznek nyargaló futása / Zúg a szélben, körmeik dobognak, / S a csikósok kurjantása hallik / S pattogása hangos ostoroknak.” Vagy: „Alkonyat felé ha fáradtan elülnek, / A rónára halvány ködök települnek, / S csak félig mutatják / A betyár alakját, / Kit éji szállásra prüsszögve visz a ló... / Háta mögött farkas, feje fölött holló.”

1947-ben édesapámat Nyíregyházára helyezték: az ő német gyülekezete elmenekült az oroszok elől, Nyíregyházán pedig az ottani lelkész, aki magáévá tette a szlovák propagandát, hogy tejjel-mézzel folyó országba várják a kitelepített magyarok helyére az áttelepülni kész szlovák anyanyelvű tírják parasztokat, a gyülekezet nagyobbik felével áttelepült Léva környékére. Itt maradt egy maroknyi elbizonytalanodott hívő, az ő pásztoruk lett édesapám. Nekem a nyíregyházi élet hozta meg vágyaim beteljesülését. Apám fizetése igen szerény, és öten voltunk testvérek. A téli kenyérré való nyáron a tírják parasztok mellett dolgozva kerestük meg. Apám kaszásként vágta a rendet, mi – életkorunktól függően – legeltettük az állatokat, később szedtük a markot.

Az általános iskola nyolcadik osztályának elvégzése után osztályfőnökünk boldogan közölte a kis közösséggel, hogy az osztályból mindenkit felvettek a DISZ-be és a gimnáziumba, csak két fiút, Balczó Andrászt és Hecker Waltert nem. Az ok ugyanaz: lelkészgyermekek voltunk, ennek megfelelő x-es származással. Mély fájdalom hasított belém. A DISZ-be való belépés nem izgatott, hiszen én már cserkész voltam, és ebben a szervezetben igen jól éreztem magam, de az szíven ütött, hogy továbbtanulásomat megakadályozzák, hiszen én kiváló lovasszakember akarok lenni, és az világos volt előttem, hogy ehhez nagyon sokat kell tanulnom.

Szüleink segítségével a Debreceni Református Gimnázium tanulói lettünk Balczó Andrászal. Ez az iskola gyűjtötte össze a társadalom akkori számkivetettjeit. Mi tagadás, kiváló társaság volt. Miután az itteni kollégium igen költséges volt, Édesapám fizetésének felét rám költötte, és rajtam kívül még négy gyermekről kellett gondoskodnia. Ezért fájó szívvel búcsút kellett mondanunk a kiténő iskolának és barátainknak.

A nyíregyházi Kossuth Lajos Gimnázium igazgatójának volt gerince és bátorsága, átvett kettőnket az akkor már állami gimnáziumba. A nyári szünidőben elementem kordélyoslegénynek. A tiszalöki vízlépcsőt építették ekkor, oda hív-

tak lóval bánni tudó embereket. Két lovam, a patarepedéses Csörgő és a különösen csiklandós, vak, sárga Gidrány nagyon szívemhez nőtt.

Egy Nyíregyházán rendezett lovasversenyen megismerkedtem a fedezettési állomás szakembereivel, akik határtalan vonzalmamat felismerve meghívtak lovagolni. Mi ekkorra Balczó Bandival már elválaszthatatlan barátok lettünk, természetes volt, hogy ettől kezdve csikorgó hidegben és rekkenő hőségben is minden reggel hajnali ötkor megjelentünk a város szélén, a Licska-kertben lévő fedezettési állomáson. Itt 10-12 országos fedezőmén volt elhelyezve. Munkához láttunk: kitrágyáztunk, leápoltuk a méneket, utána lóra ültünk. A fedezettési állomás vezetője, Czifra József oktatót bennünket a lovaglás és az összes lóval kapcsolatos ismeret fortélyaira. A fedezettési állomás a környék lótenyésztési központja is volt egyben, a tirpák parasztok igen kitűnő, nemes lovakat tenyésztettek. Boldogan vettem bele magam a szakmai feladatokba. Segítettem a törzskönyvezésben, nagy élmény volt az úgynevezett csikónyomozásban való részvétel, ami abból állt, hogy felmérjük a fedezettések eredményét. Ménjeink hátán felkerestük a tenyésztő gazdákat és rögzítettük, hogy 11 hónap után a fedezettéseknek lett-e gyümölcse, s ha igen, milyen a csikó. A mének áthelyezésében is örömmel részt vállaltam, hiszen ez azt jelentette, hogy a méneket ötven-hatvan kilométerre kellett elvinni nyereg alatt.

1956-ban érettségiztem a nyíregyházi Kossuth Lajos Gimnáziumban, és meglepetésemre felvettek a Gödöllői Agrártudományi Egyetemre. Az első évet még Budapesten, a Villányi úti épületekben kezdtük meg, így egyetemistaként éltem át az olyannyira felemelő 1956-os forradalmat. Amikor kiderült, hogy a tanítás nem folytatódik, kalandos úton hazatértem Nyíregyházára, így a véres harcokból kimaradtam.

Egyesek azt mondják, vannak véletlenek, de én átéltem és tudom, hogy véletlenekről akkor beszélünk, amikor a Teremtő inkognitóban kíván maradni. Egyik évfolyamtársam a dióspusztai angol telivér ménes vezetőjének öccse volt. Így természetes volt, hogy nemsokára látogatást tettünk a ménesben, és ettől kezdve ott töltöttem a szabad időmet. Miután már megismertek, természetes volt, hogy az államvizsga után hozzájuk megyek dolgozni. A főnököm Bartha Miklós, a rádióházi ménes korábbi tulajdonosa, kiváló lótenyésztési szakember volt. A második világháború előtt már egészen kiemelkedő sportlovakat tenyésztett. Különös hatást tett rám, hogy ez az ember, akit vagyonától megfosztottak, megtiportak, milyen vidáman, lelkiismeretesen, örömmel végezte a munkáját. „Énvelem tulajdonképpen jót tettek – mondta. – Én a lovat szerettem, a mezőgazdaságot utáltam. Reggel kilenckor nekem ágyba hozták a reggelit, utána felkeltem, messzelátóval körbenéztem, láttam, hogy embereim szorgalmasan dolgoznak a földeken, ezzel elintéztem a mezőgazdaságot, és mentem az istállóba a lovaimhoz. Most nem kell törődnöm a mezőgazdasággal, egész nap a lovaimmal lehetek.”

Abban is a Teremtő irányító kezét látom, hogy az egyetemen Bodó Imre örkényi lovaglótanár volt az edzőnk, akitől emberséget, szemléletet, rendkívül értékes alapokat kaphattam.

A lótenyésztés kiválóan működő szervezetét 1962. január 1-jével szétverték. A híres állami ménesek állományát szétszórták, az állami méntelepeket megszüntették, az angol telivér méneseket a Bábolnai Állami Gazdasághoz

csatolták. A ménesekben csak egy-egy diplomás szakembert hagytak, engem Bábólnán az egyébként kítűnő főagronómus, Jármay Géza mellé, a növénytermesztésbe osztottak be. Fél év után a jászberényi ménentelepre mentem, ahol Pest megye főállattenyésztője lettem.

Hans Joachim Schwark professzor előadást tartott Magyarországon a sportlótenyésztésről. Én lehettem tolmácsa, útitársa a magyar ménesek meglátogatása kapcsán. Elutazása előtt egy hároméves aspirantúra lehetőségét kínálta fel nekem. Természetesen boldogan mondtam igent, ezzel együtt rendkívül hosszú küzdelem után csak hat hónapos tartózkodást sikerült kicsikarnom. 1964. október 1-jétől voltam kint az NDK-ban, ott ismertem meg leendő feleségemet, dr. Minor Gudrunt. Hazatérésem után tíz évet a Magyar Lóverseny Vállalatnál dolgoztam versenyistálló-vezetőként, majd a Lótenyésztési Felügyelőségén.

1983 őszétől négy évig a Magyar Lovas Szövetség főtitkára voltam. Ugyanabban az évben védtem meg a Lipcsei Egyetemen az angol telivér versenylovak képességének öröklődése tárgyában írt doktori disszertációm.

1988-ban dr. Horn Péter hívására Kaposvárra mentem, közösen alapítottuk meg a Pannon Lovas Akadémiát, melynek 15 évig igazgatója, majd főigazgatója lehettem.

Első könyvem is sajátos körülmények között született. Frissen kinevezve szembesültem kedves elnökömmel, dr. Papócsi Lászlóval, azzal a ténnyel, hogy a közelgő négyesfogathajtó világbajnokság rendezését tapasztalatok nélkül, ráadásul erős hazai és nemzetközi ellenszélben kell megvívjuk. A helybeliek erős, valóban példamutató összefogásával és nemzetközi versenyek tapasztalatával felvértezett szakemberek segítségével valóban kiemelkedő magyar eredménnyel végződött a verseny.

A verseny záróünnepélyén felszabadultan, egy borospohárral a kezemben sétáltam a lobogó tábortüzek között, amikor szólnak: „Walter, keres a főnök.” Egy számomra ismeretlen szakállas fiatalember állt elnökünk előtt. „Ez a fiatalember könyvet akar írni a világraszóló sikert elért magyar fogathajtókról, azt mondtam neki, csak veled” – fejezte be a mondatot a Magyar Lovas Szövetség elnöke. Így született meg Palágyi Bélával társszerzőségben az *Ostorhegyes* című könyv.

A *Bábólnai Ménés története*, majd a *Lótenyésztők kézikönyve* után a *Lovas nemzet* című kötet megszületése azért volt szívügyem, mert nagyon fájt, hogy ennek a nemzetnek a hihetetlenül gazdag lovas hagyományait, annak különleges gazdagságát nem ismerők fitymálva mondják, hogy nem is vagyunk lovas nemzet, semmi keresnivalónk az eredményes lovassporttal rendelkező nemzetek között. Ez fáj, mert magyarnak érzem magam. Itt születtem, ezzel a nemzettel azonosultam. Sok más sorstársammal együtt, német származásom ellenére, magyarnak vallom magam, itt vagyok otthon.

Jó érzés tudni, hogy nem vagyok egyedül. A magyarság kivételes képessége, hogy olvasztótégelyként nemzetté formálja az ide tévedő idegen nemzetségeket is. Így lett magyarrá Munkácsy (Lieb) Mihály, így lett magyarrá Herczeg (Herczog) Ferenc. Így lett a szász Groschen-Schmiedek ivadékából Márai Sándor, az egyik legnagyobb magyar írónk.

